

2023-11-13
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr: NAF 2023-268

Revidering av specifika auktorisationsvillkor för Nacka vuxenutbildning

Förslag till beslut

Nämnden för arbete och försörjning beslutar om reviderade specifika auktorisationsvillkor för Nacka vuxenutbildning enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad den 13 november 2023.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsenheten har genomfört en översyn av de specifika auktorisationsvillkoren för kommunal vuxenutbildning (komvux). Utgångspunkt vid revideringen har varit att auktorisationsvillkoren ska ange de övergripande kraven för anordnare och vara hållbara över tid, medan mer detaljerade skrivningar ska anges i anvisningar samt de riktlinjer och rutiner som anges i IT-stödet för elevadministration. Ett annat viktigt syfte med översynen har varit att en mer omfattande kontroll av företag och organisationer som ansöker om auktorisation ska genomföras. Detta för att motverka att personer i ledningen eller ledningskretsen har kopplingar till välfärdsbrottslighet eller av andra anledningar kan anses som olämpliga anordnare. Anordnare måste också framöver rapportera om det har skett förändringar i ägar- och ledningskretsen efter auktorisation. Kontrollen är till väsentliga delar densamma som görs för enskilda anordnare av förskola, vilket regleras i skollagen.

Ändringar i skollagen ställer krav på huvudmän att väga in arbetsmarknadens behov när de planerar och erbjuder yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar i gymnasieskolan och komvux (20 kap 2a och 2b §§ skollagen). I och med att kommuner måste samverka med minst två andra kommuner, i ett så kallat primärt samverkansavtal, måste även kraven för anordnare som erbjuder dessa utbildningar förändras och tydliggöras i auktorisationsvillkoren. En förutsättning för att kunna realisera syftet med lagen, det vill säga att inom samverkansavtalet kunna erbjuda ett visst antal platser på de utbildningar som det bedöms finnas ett behov av, införs krav på att endast de anordnare som har sin utbildningslokal placerad i Nacka kommun kan komma i fråga för auktorisation av yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar.

Ärendet

Utbildningsenheten har genomfört en översyn av de specifika auktorisationsvillkoren för kommunal vuxenutbildning (komvux) och ett flertal ändringar föreslås av olika anledningar. Ett syfte med översynen har varit att förtydliga och förenkla villkoren för anordnarna. Utgångspunkt vid revideringen har varit att auktorisationsvillkoren ska ange de övergripande kraven för anordnare och vara hållbara över tid, medan mer detaljerade skrivningar ska anges i anvisningar samt de riktlinjer och rutiner som anges i IT-stödet för elevadministration. Skrivningar från skollagen och förordningen ska inte upprepas i auktorisationsvillkoren, i anvisningarna eller i riktlinjer och rutiner – om det inte avser ett förtydligande. Utöver kravet på kunskap om nationella styrdokument, ska Nackas auktoriserade anordnare av vuxenutbildning ha kunskap om och följa auktorisationsvillkoren och de anvisningar om vuxenutbildning som är publicerade på Nackas webb, se [Anvisningar | Nacka kommun](#), samt riktlinjer och rutiner för elevadministration i IT-stödet för verksamheten.

Ett annat viktigt syfte med översynen har varit att en mer omfattande kontroll av företag och organisationer som ansöker om auktorisation ska genomföras. Detta för att motverka att personer i ägar- och ledningskretsen kan ha kopplingar till välfärdsbrottslighet eller av andra anledningar kan anses som olämpliga anordnare. Det har tillkommit skarpare skrivningar under avsnittet om ekonomi och ledning avseende lämplighetsprövning. En mer omfattande kontroll av anordnare har också aktualiserats utifrån resultaten på den granskning av auktoriserade anordnare som företaget Decimalen genomfört på nämndens uppdrag (NAF 2023-265).

Ett viktigt tillägg i auktorisationsvillkoren är att anordnare som erbjuder yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar endast kan få ha det i sitt kursutbud om utbildningen bedrivs på en skolenhet i Nacka kommun. Kravet har tillkommit med anledning av nya krav i skollagen. Huvudmän ska väga in arbetsmarknadens behov när de planerar och erbjuder yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar i gymnasieskolan och komvux. Lagkravet innebär att en kommun måste samverka med minst två andra kommuner i ett så kallat primärt samverkansavtal.¹

De större förändringarna är gulmarkerade i bilagan.

Förebyggande av välfärdsbrott

I syfte att förebygga att personer i ledningskretsen kan ha kopplingar till brottslighet eller i andra avseenden kan anses vara olämpliga som anordnare av kommunal vuxenutbildning, ska en mer omfattande kontroll göras av de företag och organisationer som ansöker om auktorisation. Se punkterna 1, 2, 4 samt 7 under avsnittet Ekonomi och

¹ 20 kap 2a och 2b §§ skollagen.

ledning. Skrivningarna är i väsentliga delar desamma som återfinns i skollagens 2 kap 5 samt 5b§§, och som avser godkännande av enskilda huvudmän och vilka kontroller som ska göras för att de ska godkännas.² Kommunal vuxenutbildning omfattas dock inte av dessa delar i skollagen i och med att en kommun är fortsatt huvudman för verksamheten även om enskilda anordnare auktoriseras. Skrivningarna är dock relevanta även för enskilda anordnare av kommunal vuxenutbildning. Skrivningarna är också till väsentliga delar i överensstämmelse med de skrivningar i lagen om offentlig upphandling (LOU) som handlar om uteslutande av leverantörer på grund av brott, obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter samt missförhållanden i övrigt.

Primärt samverkansavtal för yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar

Ändringar i skollagen ställer krav på huvudmän att väga in arbetsmarknadens behov när de planerar och erbjuder yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar i gymnasieskolan och komvux. Kommuner ska samverka med minst två andra kommuner när dessa utbildningar inom gymnasieskolan och komvux planeras, dimensioneras och erbjuds (primärt samverkansavtal). Nacka planerar att ingå primärt samverkansavtal avseende dessa utbildningar inom komvux tillsammans med Stockholms stad och Värmdö kommun från och med den 1 januari 2025.³

Kommunerna som ingår i samverkansavtalet ska tillsammans erbjuda ett utbud på de utbildningar som det bedöms finnas ett behov av i enlighet med de nya lagkraven. För att det ska vara möjligt behöver krav införas i respektive kommun på att endast de anordnare som har sin utbildningslokal placerad i respektive kommun får erbjuda yrkesutbildning på gymnasial nivå i aktuell kommuns utbud.⁴ Därför föreslås en ändring i auktorisationskraven som innebär att anordnare som idag har en auktorisation för komvux i Nacka kommun endast kan erbjuda utbud av yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar med kursstarter som infaller efter årsskiftet 2024/2025, om de uppfyller kraven på att undervisningslokalen är belägen i Nacka kommun.

Nackas, Stockholms och Värmdös elever kommer fritt kunna söka yrkesutbildningar utifrån utbudet i samtliga tre kommuner.

² Regeringen har i förarbetena till lagstiftningen om ägar- och ledningsprövning tydligt uttryckt att syftet med lagstiftningen är att förhindra oseriösa aktörer att verka inom välfärdssektorn.

³ Lagändringarna för komvux ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas den 1 januari 2025 (20 kap 2a och 2b §§ skollagen). Lagändringarna gäller oberoende studieform. Det innebär att utbildningen kan bedrivas i klassrum, på distans, som fjärrundervisning eller som lärlingsutbildning.

⁴ Undantag från detta är Värmdö kommun där anordnare även godkänns i kommunens utbud om skolenheten ligger i Nacka kommun.

Övriga förändringar

Nedanstående punkter är väsentliga förändringar som gjorts utöver de mer redaktionella och utöver principen att text som återfinns i till exempel skollag och anvisningar inte ska förekomma även i auktorisationsvillkoren.

- I den inledande texten om utbetalning av check har datum för checkutbetalningar preciserats till senast den 25:e i varje kalendermånad.
- I samma text har även förtydligats att om en elev avbryter sina studier och återkommer till samma kurs inom ett halvår så räknas den studerande inte som ny, utan ersättningen tar vid där föregående upphörde. Detta är vanligast förekommande i sfi-kurser och innebär därmed att en elev som byter sfi-anordnare mitt i en kurs kan innebära att flera anordnare delar på ersättningen för aktuell kurs.

Punkt 8

- Förtydligande att betygsrätten ska avse såväl kurser som delkurser.

Punkt 11

- Kravet på rektor har förtydligats. För att bli godkänd krävs att rektor har minst två års arbetsledande erfarenhet från det svenska skolväsendet. Rektor ska vara väl förtrogen med komvux uppdrag, vilket kan ha uppnåtts till exempel genom tidigare tjänst som rektor, lärare eller studie- och yrkesvägledare i kommunal vuxenutbildning.
- Kravet på andel av verksamhetspoäng i kurser på grundläggande respektive gymnasial nivå som ska vara lärarledd undervisning har flyttats från ”Anvisningar” till de specifika auktorisationsvillkoren.
- Krav på att minst 20 procent av verksamhetspoängen ska vara lärarledd undervisning i distanskurser har tillkommit.

Punkt 14

- Förtydligande tillagt om att anordnare inte får återaktivera en elev som gjort studieavbrott.
- Examinationer och nationella prov har delats upp i två rubriker. Under examinationer tydliggörs att anordnaren har rätt att begära att elever gör examinationer och andra moment i kursen på plats.
- Sista dag för registrering av betyg i verksamhetssystemet ändras från dagens tio dagar till fem dagar. Den underskrivna betygskatalogen ska vara kommunen tillhanda senast tio dagar efter kurslut (i stället för dagens 14 dagar).
- Kravet att anordnaren inom tio veckor efter kurslut måste tillhandahålla en prövning för den elev som inte fått godkänt betyg i kursen tas bort. Dessa behov av prövningar ska tillgodoses inom de ordinarie prövningsrutiner och -tillfällen som respektive anordnare har.

- Avseende yrkesråd tillkommer krav på anordnare att delta i de yrkesråd kommunen kallar till.
- Uppföljning av anställningsbarhet ändras från sex till tre månader efter avslutad yrkesutbildning.
- Kravet på att undervisning inom svenska för invandrare (sfi) måste ske separat inom respektive studieväg har strukits. Krav finns nationellt reglerat att varje sfi-elev har rätt till minst 15 undervisningstimmar per vecka i aktuell kurs.

Punkt 18

Nytt villkor att anordnare ska starta de kurser som de erbjuder i sitt utbud.

Redaktionella ändringar

- Text har flyttats mellan punkterna där de mer överensstämmer med de generella villkoren. Liknande skrivningar som återfinns i de generella villkoren har strukits.
- Text som återfinns i ”Anvisningar” på kommunens hemsida, ”Riktlinjer och rutiner” i verksamhetssystemet eller i de generella auktorisationsvillkoren har strukits.
- Text som återfinns i skollag och förordning har strukits. Ett grundläggande krav är att anordnaren ska vara väl förtrogen med styrdokumentet.

Utvecklad e-tjänst för ansökan om auktorisation

Utbildningsenheten ska utveckla en e-tjänst för ansökan om auktorisation i vilken inloggning görs med Bank-ID. Till ansökan bifogas fullmakt av styrelsen för anordnarens verksamhet att den person som gör ansökan, gör det på uppdrag av styrelsen. I ansökan ska försäkran göras att anordnaren har förstått och godkänner auktorisationsvillkoren. I anslutning till e-tjänsten kommer det tydliggöras vilka dokument som sökande ska bifoga ansökan.

Ekonomiska konsekvenser

I och med att förslag till reviderade specifika auktorisationsvillkor innebär hårdare krav avseende lämplighet och ekonomi, både vid auktorisation och vid tillsyn, kan nämnden tidigt få kunskap om ett företags eventuella ekonomiska svårigheter. Den utökade kontrollen innebär att utbildningsenheten kommer behöva avsätta mer resurser för detta granskningsarbete.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut innebär inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 13 november 2023

Bilaga Förslag till reviderade specifika auktorisationsvillkor – Kommunal vuxenutbildning

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Jen Holmberg
Skolchef och rektor
Utbildningsenheten

Jill Salander
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten